

# SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.  
Cene: Letno Din 32.—, polletno  
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-  
zemstvo Din 64.—.  
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO  
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.  
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran  
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,  
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani  
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,  
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

## Katoliški tisk in mi.

(Piše fant iz fare vurberške.)

Naloga, ki jo morajo izpolnjevati katoličani, zahteva od njih previdnost, požrtvovalnost, odločnost in vztrajnost zlasti danes, ko se po ozračju širijo strupeni plini verske brezbržnosti, nevere in brezbožnosti. Zoper strupene pline se je treba beriti: na te katoličani vedno ne mislimo, danes pa na to ne bi smeli pozabiti.

Svet se bori zoper vero in verske ljudi. Veri zveste osebe se zapostavljajo, tirajo iz služb, se preganjajo ter zgubljajo kruh, pravico in svobodo. Take razmere vladajo v boljševiški Rusiji, hitlerjevski Nemčiji, krvavi Mehiki i. t. d. Lažljivo svobodomiselstvo, pretirani nacionalizem, veri in cerkvi sovražno framasonstvo, nekrščanski socializem, brezbožni komunizem zahtevajo po raznih državah svoje žrtve, in te so po večini veri vdani ljudje.

Poleg strastnih protiverskih vzklikov se danes kaj rado in često čuje glas verske brezbržnosti, ki pravi: Kaj treba vere?! Vera mi ne daje ne dela ne jela ne obleke. Denarja je treba, pa bo konec brezposelnosti, konec stiske in bede! Mnogo jih je ne samo po mestih in industrijskih krajih, marveč žalibog že tudi v kmetijskih vrstah, ki se s takšnimi besedami dajo preslepiti in zapeljati v mlačnost, da se niti ne zavedajo svojih dolžnosti kot katoličani.

Kdo pa vodi borbo zoper zastrupljene duhovnega ozračja? Kdo se poteguje za pravice, svobodo in napredek katolicizma? To je naš katoliški tisk. Nas še ni bilo na svetu, katoliški tisk se je že bojeval za interese katolicizma. Nas ne bo več na svetu, katoliški tisk bo nadaljeval svojo plemenito borbo za katoliške nazore in za pravice katoliške cerkve. Katoliški tisk ni samo najmočnejša opora cerkve, on je tudi najkrepkejša in najzvestejša obramba ljudstva.

Ljudstvo se tega ne zaveda tako, kakor bi bilo potrebno. Ako bi ljudstvo storilo svojo dolžnost do katoliških časnikov in listov, bi iz našega naroda izginili listi in knjige, ki iz njih ne veje katoliški, marveč veri sovražni duh. Zato pa, dragi slovenski oče, mati, dekle in fant! Ko pride k tebi agitator za katoliški tisk, ali ga boš osmešil, ali se razhudil ter mu celo pokazal vrata? Ne bi to bilo lepo niti ne v smislu pravega krščanstva. Duhovniki, škofje in predvsem rimski papež ne opustijo no-

bene prilike, da bi nas ne opozorili na naše krščanske dolžnosti napram dobrim časnikom in krščanskim knjigam.

Pa denarja ni. Reš ga ni. Včasih ga ni niti za najpotrebnejše. Pa tudi če bi moral izdati zadnje dinarje, krščanski časnik si le naroči! Iz ust nekega velikega prijatelja krščanskih listov na deželi sem nedavno slišal te besede: »Če bi si tudi moral odtrgati od ust, naših krščanskih listov ne pustim.« To so besede značajnega moža, ki zaslužijo, da si jih zapomnimo ter se po njih ravnamo. Obnovimo torej naročnino za preizkušenega zvestega borca za našo vero, za našo zemljo in za slovenske kmete: »Slovenskega gospodarja«! 67 let že ta izvrstni list poučuje, bodri, krepi in tolaži naše slovensko ljudstvo, deleč z njim žalost in veselje. K starim naročnikom mu

pridobimo nove! Število njegovih naročnikov ne sme pasti, marveč mora narasti.

Mladenič, dekle, tebi še posebno velja moja beseda! Veliko je naših fantov in deklet, ki so zvesti in delavni prijatelji naših katoliških časnikov in listov. So pa tudi takšni, ki se v svoji lahkomišelnosti ne zavedajo velikega pomena krščanskih listov za mladino. Takšen fant kaj rad nameri svoje korake v gostilno, kjer zapravi kovače, za krščanski list (»Slovenski gospodar«, »Naš dom«) pa mu je dinarja škoda. Mnogotero dekle meni, da robec ne sodi prav na njeno glavo, ako ni drag. Če bi se zadovoljila s skromnejšim, bi si prištedila za krščanske liste. Storimo torej svojo dolžnost do našega vrlega »Slovenskega gospodarja«, do »Našega doma« in do drugih krščanskih listov in oni bodo kakor doslej, tako tudi odslej izpolnjevali svoje dolžnosti do nas. Katoliški tisk za katoliško ljudstvo! Katoliško ljudstvo za katoliški tisk!

## IZ RAZNIH DRŽAV

**Izid skupščinskih volitev v Rumuniji.** V nedeljo dne 17. t. m. so se vršile v Rumuniji skupščinske volitve, pri katerih je zmagala liberalna stranka. Stranke so dobile: vladna liberalna stranka Duce 303 mandate ali 55 odstotkov glasov; narodna kmečka str. 29 mandatov (14.26%), liberalni disidenti Bratiana 10 (5%), kmečka stranka Lupa 10 (4.93%), protizidovska stranka prof. Cuze 9 (4.23%), madžarska stranka 9 (4.16%), narodna kmečka stranka Goge 9 (4%), radikalna kmečka stranka Juliana 5 (2.69%), kmečka zveza Argetoana 4 (2%). Šest strank je doseglo manj kakor po dva odstotka gla-

sov in zaradi tega ne dobijo nobenega mandata v parlamentu.



Bivši češoslovaški ministrski predsednik dr. Anton Švehla umrl.

## PO SVETU KATOLIŠKEM

**Duhovniki v Avstriji so odložili politične mandate po želji škofov.** Škofovska konferenca na Dunaju je to odredila, in sicer z izrecnim povdankom, da je ta odredba samo začasna z ozirom na sedanje »kočljive politične razmere« v Avstriji. Ta odredba je bila izdana radi težkega političnega položaja v avstrijski republiki. Radi strastne

narodno-socialistične agitacije je diktatorska vlada Dollfussova morala poseči po ostrih sredstvih. Po stari svobodomiselni navadi zvrčajo prizadeti krivdo na katoliško cerkev, češ, da podpira diktatorsko vlado. Ta očitek bodo liberalci in socialisti ponavljali tudi sedaj, ko so se duhovniki umaknili z vodilnih političnih mest. Bodo pač, kakor izjavljajo narodni socialisti in socialni demokrati (dunajska »Arbeiter-Zeitung«), zavračali krivdo ne več na krščansko politično organizacijo, marveč naravnost na cerkveno or-



1069

## RESNO SVARILO

nam daje narava sama z omotičami, težkim dihanjem, predčasno utrujenostjo, nespočnostjo. Te nadloge so prečesto znak nevarnega poapnenja žil. Ubrani se pravočasno te bolezni. Zdravilni PLANINKA ČAJ BAHOVEC pospešuje obtok krvi, preprečuje s tem poapnenje žilja, razredči kri in vrne poapnelim žilam potrebno

prožnost, s čimer se odstranijo pojavi ostarelosti in ohrani delavna moč v nezmanjšani meri. Zahtevajte v apokah samo pravi Planinka čaj Bahovec v plombiranih zavitkih po 20 Din in z napisom proizvajalca

Lekarna Mr. BAHOVEC, Ljubljana.

Reg. br. 12590-20/VII. 1932.

ganizacijo. Saj je po natolcevanju protikrščanskih in proticerkvenih svobodomislecev duhovnik vsega kriv. Med svetovno vojno so trosili ti ljudje nemumno-ogabno laž, da so duhovniki krivi vojne. In omejeni backi so jim verjeli. Krščansko-socialno stranko pa je ta odredba hudo zadela. Največji avstrijski politik in državnik po svetovni vojni je bil duhovnik dr. Seipei, ki je rešil Avstrijo. Sedanji dunajski nadškof kardinal dr. Innitzer se je tudi politično udeleževal, saj je bil celo minister za socialno politiko. Duhovniki so bili v stroki na odločilnih mestih. Z njimi izgubi stranka najizrazitejše duševne voditelje, najuspešnejše organizatorje in tiste predstavnike, v katere je imelo zlasti kmečko ljudstvo največje zaupanje. Stranka se tolaži s tem, da je umik duhovnikov samo začasen ter bo prenehal, ko se bodo politične razmere v Avstriji spremenile. Istega mišljenja je tudi vatikanski list »Osservatore Romano«, ki smatra škofovsko odredbo kot začasno ter jo utemeljuje tako-le: »Avstrijski škofje vidijo v sedanji katoliški vladi najsigurnejše jamstvo za verske interese, in radi tega odpadejo razlogi, radi katerih so duhovniki sprejeli mandate in politična mesta.« Po mnenju vatikanskega (v Vatikanu stanuje sv. Oče) lista je politično delovanje duhovnikov na odločilnih in javnih političnih mestih potrebno tamkaj in takrat, kjer in kadar vlada ne daje sigurnega jamstva za verske interese. Tako stoji zadeva, katera je vzradostila tudi naše liberalce. Ti bi najrajše videli, da bi se ne samo katoliški duhovniki, marveč katoličani sploh umaknili iz politike.

**Adventisti širijo spise.** Iz Marenberga nam poročajo, da so adventisti poslali iz Bosne v Marenberg — isto najbrž tudi velja za druge kraje — svoj časopis v nemškem jeziku »Poziv k misijonom«. Da obvestimo naše čitatelje na kratko o ljudeh, ki tičijo za takšnimi časniki in knjižicami, navajamo sledeče: Adventisti so protestantska verska ločina, ki je bila pred 100 leti ustanovljena od ameriškega farmerja (poljedelca) Viliama Millerja. Svoje ime imajo od tega, ker verujejo v zopetni prihod Kristusov, ki se bo zgodil po svetovnem požaru in prvem vstajenju vernikov ter bo povzročil tisočletno Kristusovo kraljestvo na zemlji, nakar bodo sojeni brezbožni. Miller je napovedal konec sveta za leto 1843, potem za l. 1847. Ker se njegove prerokbe niso izpolnile, je njegov ugled zelo padel. Posledica je bila, da so se adventisti razdelili na razne dele. Med njimi so dobili največji vpliv v Ameriki, Angliji in Nemčiji »adventisti sedmega

dne«, ki praznujejo soboto kot 7. dan tedna. Ti ljudje se trudijo v Nemčiji, v Švici in tudi v nekaterih krajih naše države, da dobijo somišljenike in pristaše. Adventisti te vrste so tudi poslali v Marenberg omenjeni časopis, ki ima veliko slik ter opisuje, koliko dobrega baje njihova kriva vera stori v misijonskih krajih. Na ta način bi radi dobili kaline na svoje krivoverske limanice. Takšne spise, ako vam pridejo v roke, takoj v peč! To so volkovi v ovčjih oblačilih.

**Sveta maša na Montblancu.** Montblanc = bela gora je najvišja gora v Evropi. Visoka je 4810 metrov ter stoji na francosko-italijanski meji. Z višine, ki jo pokriva preko 20 metrov globoka snežna plast, je prekrasen razgled, ki sega 247 km daleč. Dolgo je višina veljala kot nedosegljiva za človeško nogo. L. 1786 je prvokrat stopila na njo človeška noga. L. 1893 so zgradili nekaj pod višino observatorij (opazovalnico). Kot spomin na letošnjo 1900letnico Kristusovega trpljenja in smrti so

na tej veličastni gori postavili ogromen križ. V letošnjem poletju je bil vrh Montblanca pozorišče dejanja, ki se prej ni nikdar zgodilo na njem, namreč sv. maša. Daroval jo je duhovni voditelj skavtov (mladinske organizacije) na gimnaziji v Juillyju (v severno-vzhodni Franciji). Ti vrli katoliški dijaki so napravili težavno in nevarno pot do Vallot-koče na višini 4372 metrov, kjer so prenočili. Drugo jutro so ob sijajnem vremenu nadaljevali pot na višino. Ob 8. uri se je začela sv. daritev, ki se še ni nikdar vršila na taki višini v Evropi. Bila je peta sv. maša, med katero so katoliški dijaki prav lepo in pobožno prepevali veličastne melodije katoliškega cerkvenega koral.

**Ruski sovjeti prodali najstarejše sv. pismo.** Sovjetska vlada je prodala angleškemu muzeju v Londonu rokopis sv. pisma, ki spada med najstarejše. Gre za takozv. »Codex sinaiticus« s popolnim besedilom novega sv. pisma in delom starega sv. pisma v grškem jeziku. Napisan je bil sredi četrtega stoletja po Kristusu, našel pa ga je raziskovalec Tischendorf l. 1844 v samostanu sv. Katarine na Sinajski gori. Rokopis je bil tedaj podarjen ruskemu carju Aleksandru II. in so ga shranili v carski knjižnici v Petrogradu. Britanski muzej je plačal za rokopis 100 tisoč funtov (20 milijonov Din). Denar je dala deloma angleška vlada, deloma pa je bil zbran s prostovoljnimi prispevki.

## Gosp. kanoniku J. Cerjaku v spomin!

Dolgo je bolehal in veliko je trpel. V torek pred božičem pa je v navzočnosti ljubljenskih svojih sirot in med molitvami čč. šolskih sester in svojih duhovnih sobratov deset minut pred tretjo popoldansko uro zadnjekrat zapu- no zaklical: »Jezus, pomagaj!« in je izdihnil svojo plemenito dušo.

Pač vsaka hiša naše in ljubljanske škofije pozna njegovo ime. Saj je svoje dni s svojimi pismi potrkal menda pač na vsaka vrata in naznanjal svoje velikanske načrte: za zgraditev kolikor le mogoče lepe cerkve Lurški Materi božji v čast; in pa za ustanovitev celi naši Sloveniji namenjene velike sirotišnice. In kdorkoli ga je obiskal doli v Rajhenburgu in kamor je prišel ponižni in vselej prijazni kanonik, se je slišala njegova prošnja: Dajte za Lurško Gospo; usmilit se omilovanja vrednih sirot! Vse je poznalo njegovo ime in povsod so govorili o njegovih velikih načrtih. Sedanji svet pa ima priliko gledati njegove velikanske uspehe: veličastno baziliko v slovenskem Lurdu na Korbanovem griču zunanaj Rajhenburga, in pa novo naselbino čč. šolskih sester od Sv. Petra pri Mariboru v nekdanjem minoritskem samostanu pri cerkvi Matere božje 7 žalosti in njihovi skrbi izročeno sirotišnico v nekdanji Stigerjevi hiši v Slov. Bistrici. In v zgodovini naše škofije bo

neizbrisno blestelo ime: Jožef Cerjak, častni kanonik bivši župnik in dekan, ter se bodo čaši z njegovo osebo zgodovinarji in umetniki in še posebe prijatelji osirotele mladine.

»Slovenec« mu je že drugi dan po smrti posvetil globokočutne besede hvale in dolžne zahvale; na dan pogreba pa je prinesel njegovo sliko ter sliki Lurške bazilike in mlade sirotišnice — obdani s precej obširnim in dobro zajetim opisovanjem njegovega bogoljubnega in občekoristnega delovanja. Spodobi se tudi v »Slovenskem gospodarju« vsaj kratek spomin na velikega moža, značajnega rodoljuba in plemenitega ljubitelja sirot ter nad vse požrtvovalnega zgraditelja Lurške bazilike v Rajhenburgu.

V Pokleku župnije Podsreda je bil rojen 15. marca 1863 in je tedaj letošnjo spomlad načel svoje 71. leto. V celjski gimnaziji se je šolal in bil vsem svojim slovenskim tovarišem prelepi vzor pobožnega, marljivega, krotkega dijaka. Že kot šestsoščolca so ga narodni nasprotniki zalezovali zaradi njegove vneme za materino besedo in narodno probujanje in navduševanje svojih šolskih tovarišev in podsredskih rojakov. Leta 1889 — tedaj pred 44 leti — je dosegel, po čemer je vedno hrepenel, bil je v mašnika posvečen in s 14 tovariši na dušnopastirsko delo po

lavantinski škofiji poslan. Še sedaj se spominjajo njegovga vnetega kaplanovanja tam doli v Pišecah in v bogati meri zorijo sadovi njegovega narodnega delovanja pri Sv. Križu tik Rogaske Slatine in v Rogatcu. Ko pa je bil koncem zadnjega stoletja poklican v Maribor, se je v njegovem srcu zacimila dvojna smer njegovega nadaljnega udejstvovanja: skrb za lepoto cerkve in za narodno ogroženo in še osebno za osirotelo mladino.

Rad je zahajal na deželo, da bodri in uči mladino, in pobral nam je skoraj vsak odvišni krajcar kar sproti, da jo s kakim vidnim darom razveseli in pridobi. Iz takih začetkov je zrastel in dozorel sklep za ustanovitev velike sirotišnice.

V tistem času je odlični frančiškanski pater Kalist Heric gradil sedanjo krasno cerkev Matere Milosti v Mariboru. Svoje načrte si je do leta 1890 zasnovo, in — četudi brez vseh sredstev — se je v zaupanju na božjo pomoč odločil za zgradbo ter jo že pet let pozneje začel in v petih letih srečno končal tako, da je bila že avgusta 1. 1900 posvečena. G. Cerjak je z velikanskim zanimanjem to delo zasledoval in si vzgojil misel in odločni načrt, katerega mi je takoj po svojem imenovanju za župnika v Rajhenburgu izdal, da namreč tam doli zgradi veličastno cerkev in jo posveti Lurški Materi božji.

Takoj po nastopu nove službe (1. 5. 1900) se je lotil težavnega dela — pa tudi brez sredstev — in le z mogočnim zaupanjem na božjo pomoč oborožen in prepojen plameneče ljubezni do Matere božje. S svojim bratom Martinom in s pomočjo svojih gg. kaplanov ter na počitnicah se nahajajočih bogoslovcev in dijakov je spisal in odposlal nešteto prošenj po Sloveniji in po vseh bivših avstrijskih pokrajinah ter — bi skoraj rekel — po celi Evropi. In odzivov je bilo toliko in takih, da je že po osmih letih z delom začel in ga v šestih letih tudi srečno končal. Že tik pred izbruhom svetovne vojne, to je

2. julija 1914, je veličastno cerkev Lurške Gospe posvetil pokojni knezoškof Mihael, papež Pij XI. pa jo je 1. 1929 odlikoval z naslovom bazilika.

Veliki načrt g. Cerjaka je bil tedaj čudovito naglo izvršen in njegovi nameni v Rajhenburgu doseženi. Izčrpan pa so bile tudi njegove moči tako, da se je župniji odpovedal in stopil v pokoj.

Pa ni ga dolgo zavžival. Ko je začutil v sebi nekaj se vračajočih moči, se je 1. maja 1919 že zopet na novo delo podal kot župnik in dekan v Slov. Bistrici ter tukaj storil za zveličanje duš in olepšanje cerkve, kar je le mogel. In tukaj je izvršil vsaj deloma tudi drugi del svojega velikega načrta. Privabil je čč. šolske sestre od Sv. Petra pri Mariboru in jih nastanil v bivšem minoritskem samostanu ter jim izročil skrbstvo v novi sirotišnici tik cerkve Matere božje 7 žalosti.

Tu sem — med svoje ljubljene sirote — se je tudi sam preselil ob svoji vpokojitvi pred dvema letoma, da jih nadzira in očetovsko za nje skrbi in jim službo božjo upravlja, pa se obenem skrbno na svojo zadnjo uro pripravlja. In tukaj ga je obiskala bela žena zadnji terek pred božičem in mu med molitvami jokajočih sirot in sester in zdihujočih duhovnih sobratov vgasne luč življenja in zatisne oči.

Mož velikih načrtov in vztrajnega dela je po dolgoletnem hiranju in umiranju izdihnil svojo plemenito dušo v roke pravičnega Sodnika in se podal po večno plačilo k Njemu, ki blagruje vse v Gospodu umrle in zatrjuje, da njih dela pojdejo za njimi. Nemisljivi spomenik si je postavil že sam s sirotišnico in še posebe v srcih vseh hvaležnih obiskovalcev »Slovenskega Lurda« s prelepo baziliko, kakor je ob odprtem grobu zanosno zatrjeval gospod župnik Tratnik iz Rajhenburga. V neizbrisnem spominu ga ohranijo njegovi bivši župljani in znanci, ki so ga na dan sv. Tomaža v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, in nje-

govi bivši duhovni pomočniki z njegovim slovenjebistriškim naslednikom vred, kakor je v pretresljivi besedi izjavil g. župnik Šolinc. V večnem spominu pa bo živel v nebesih, ker je bil tako vzoren duhovnik in zvest izvrševalec ljubezni do Boga, bližnjega in sebe, kakor nas je milo tolažil voditelj pogreba in pogrebnih obredov, g. stolni dekan dr. Vraber.

Ljubi prijatelj in zvesti tovariš, ločil si se od naš in se podal na zadnji poti za rajnimi 11 tovariši, med katerimi vidiš tudi letos odpoklicana gg. Zadravca in Martina Medveda. Le trije smo še ostali! O prosi za našo srečno zadnjo uro pri tistem Jezusu, kateremu si posvetil še svoj zadnji vzdihljaj na zemlji: Jezus, pomagaj!

Hudo me je pretresla vest o Tvoji smrti. Pa skoraj vesel sem Ti pred velikansko množico in pred 31 duhovnimi sobrati govoril v slovo, ker se mi je zdelo, da tudi v smrti svojo nebeško Mater posnemaš, ki je umrla samega hrepenenja po Jezusu. Tolažilo me je tudi, da Ti na tako lep način na Tvoji zadnji poti skazujejo svojo ljubezen in spoštovanje vsi stanovi in uradi, cerkveni pevci, šolska mladina s svojimi vzgojitelji in polnoštevilna požarna bramba. Ganljivo se je Tvojemu spominu poklonil tudi lavantinski stolni kapitelj po štirih odposlancih ter g. opat trapistov iz Rajhenburga in drugi dostojanstveniki. Najblažilnejše pa je gotovo vplivalo na vse na prižnici oznanjeno naročilo našega prevzvišenelega Nadpastirja: Ob smrti g. kanonika Jožefa Cerjaka iskreno in prisrčno sožalje izražam rajhenburški in slovenjebistriški župniji, vsem potrjim sorodnikom in njegovim šolskim tovarišem, čč. šol. sestram, gg. duhovnikom, znancem in prijateljem ter zatrjujem, da molim zanj in darujem sv. mašo za svojega milega prijatelja.

Slovenskemu narodu vsaj toliko poročati o g. kanoniku Jožefu Cerjaku, si šteje v žalostno dolžnost njegov prijatelj in tovariš L. K. Vreže v Mariboru.

#### Zgube trgovske morarice.

Strahotni požar na novi francoski potniški ladji »Atlantique« je še gotovo našim čitateljem v spominu. Pri takih žalostnih ladijskih nesrečah se nehote zamislimo na druge slične pomorske nesreče. V predvojnem času je pretresla celi svet vest o potopu tedaj največjega prekoceanskega parnika »Titanic«, ki je zadel ob ledeno goro in je utonilo 2500 potnikov. Dkar je zadel »Titanic« na podmorski led, ni bilo več slične nesreče, ker patrulirajo od tedaj po radi ledenikov opasnih morjih ladje, ki stalno obveščajo svet o pojavu od

Pavel Keller:

## „Hubert“

Roman iz gozdov.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

Stara Grčarica se je vrnila iz preiskovalnega zavora. Šla je k Belčarju na žago in ga prosila, naj ji dovoli, zopet prebivati na koči na barju. Belčar je pobesnel, zgrabil starko za vrat, jo vrgel iz hiše, toda se ni brigal več zanjo, ko se je naselila v koči. Belčar je postal sicer čisto brez čuta. Prežal je vsak dan na pismonošo, če mu slednjič vendarle ne prinese kakega glasu o sinu.

Boltežar pa je prišel k Hubertu z novim »razvozlajajem« tega skrivnostnega naključja.

»In vendar je stara Grčarica ubila Bianco!« je bruhal iz sebe.

»Gospod Boltežar!« je odvrnil Hubert. »Če pa jo je umoril Tim?«

»Zaradi Tima sem se motil. Grčarico bom dal zapreti, Grčarja osvobodim, Timu pa bom dal častno

Konec.

izjavo, kakršnokoli bo hotel, ravnotako seveda tudi njegovi nevesti, gospodični Milčki.« Ko mu je Hubert povedal svoje pomisleke, ga je Boltežar zavrnil: »Čeprav se tu in tam zmotim — toda iztikam vendarle; vi pa — oprostite — pri tej stvari ne napravite čisto nič!«

»Oho — jaz tudi iztikam!« je rekel Hubert

»Za kom?«

»Za Belčarjevim Tončetom!«

In Hubert je obrazložil Boltežarju, zakaj sumi Tončeta. Boltežar ga je vprašal, če tudi gospodična Eriča misli tako. Ko mu je Hubert potrdil, je rekel: »Prosto, če je tako, pa moram paziti, kajti Eriča ima bistro glavo.«

Ko sta se tako razgovarjala na Hubertovem vrhu, je prišel pismonoša in pomolil Hubertu čez plot karto, ki jo je pisal Tim. Pisal je, da se je naveličal Evrope, da je dobil mesto natakara na Loydovem parniku in da že prihodnji teden odpotuje v Ameriko. Pred svojim odhodom pa pošilja še srčne pozdrave. Ker je pod svoje ime napisal tudi svoj naslov, je Boltežar takoj pripisal izjavi, ki jo je imel že pripravljeno za gospodično Milčko, še tole: »Pravkar sem izvedel



**Uboj zeta pred sodiščem.** Posestnik Franc Kolarič se je oženil pred 4 leti s Pavlo, hčerko 62letnega Franca Dolinška, posestnika v Grajeni. Po poroki se je preselil k ženinim staršem v upu, da bo dobil posestvo. Kolarič pa je ravnal slabo s svojo ženo, radi tega ni bilo nič s predajo posesti in to je silno jezilo zeta, proti kateremu je bila posebno tašča. Letos dne 8. maja je prikolovratil Kolarič pijan domov ter je začel groziti ženi in njenim staršem. Žena je utekla k sosеду, pijanec se je pa lotil s sekuro vrat, za katerimi sta spala stari Dolinšek in njegova starejša hčerka. Po silovitih udarcih so vrata odnehala in oče Dolinšek je v silobranu segel po nož za rezanje satovja in sunil nasilneža v desno stran trebuha. Težko ranjenega so prepeljali v ptujsko bolnico, kjer je pa umrl. Dne 20. decembra je stari Dolinšek pred mariborskim sodiščem vse skesano priznal in je bil obsojen radi prekoračenja silebrana na enoletni zapor.

**Ob živino ga je spravil.** Še ne razkrinkan lopov se je priklatil k posestniku Gombocu v Potrni. Na hlevu je zamašil vsa okna in nato je zažgal kup slame. Gospodar je našel zjutraj v hlevu zadušena dva konja in dve kravi.

**Ponarejeni 10dinarski novci** so se pojavili v Celju. Potvorbe je lahko spoznati.

**V duševni zmedenosti v Ljubljano.** Letos dne 27. novembra je zginila v Ljubljani neznano kam od doma gospa Minka Golob, soproga bivšega železniškega direktorja. Vsa poizvedovanja ter povpraševanja za zginulo so bila zaman. Dne 19. decembra so čistili zatvornice elektrarne na Fužinah. Delavci so zapazili pred zatvornicami neznano utopljenko, v kateri so prepoznali novembra izginulo gospo Golobovo. Pokojna je kazala večkrat znake

duševne zmedenosti in je storila obupno dejanje v nerazsodnosti.

**Vlomilci so v zadnjem času v ponočnih urah** pridno na delu po Ljubljani. Iz trafike gospe Scagnettijeve so odnesli 1800 Din gotovine ter več cigaret. Zemljemercu Alojziju Fakinu na Glincah in v isti hiši stanujočemu uradniku Francu Boltežarju obleke za 4500 Din. Na vlome pred prazniki so se gotovo tudi letos spravili preizkušeni in že večkrat kaznovani ljubljanski vlomilci.

**Vlak ubil konja.** Na železniškem prelazu na Viču pri Ljubljani je odbila lokomotiva enega konja s tako silo, da je obležal mrtev. Konj je bil last posestnika Sirnika z Vidovdanske ceste. Sirnikov hlapec je pripeljal s parom konj voz snega do železniškega prelaza, kjer ga je nameraval stresti v jarek

ob progi. Radi ledu na cesti ni mogel z vozom tik jarka in je moral konja izpreči. Zapregel je živali zadej k vozu, da bi potegnila konja voz bliže k jarku. Ko je bila vprega na tiru železnice, je prišlo do zgoraj omenjene nesreče.

**Vlom v krčmo.** O položaju dobro poučeni uzmoviči so obiskali v noči v Kamniku gostilno pri Malovrhu na Grabnu. Odnegli so 40 kg masti, 20 gramofonskih plošč, čevlje in še nekatere druge malenkosti.

**Od nočnega požara obiskana domačija.** V vasi Orehovlje pri Kranju je nenadoma izbruhnil ob 3. uri po polnoči požar v 50 m dolgem gospodarskem poslopju posestnika Snedica. Požar je preskočil na hišo in upepelil pod strešje. Z lepo urejenim ter prenovljenim gospodarskim poslopjem je zgorela: krma, vozovi, orodje, motor, slamo-



Atentat španskih prevratnežev na ekspresni vlak Barcelona—Sevilla. Izpod razvalin vagonov so potegnili 20 mrtvih in 40 hudo ranjenih.

za naslov Vašega gospoda ženina. Pošiljam Vam ga v tem pismu. Žalibog se že prihodnji teden namerava odpeljati v Ameriko. Hitite torej! Zelo me bo veselilo, če Vam le količkaj morem pomagati. Boltežar.»

In končno je Hubert moral poslati Timu brzojavko, v kateri ga je pozval, naj se vrne, ker je vse v redu.

— — —

To leto so imeli ljudje hudo žetev. Sonce je vroče pripekalo, tako, da je vse žito hitro zorelo in vse naenkrat sililo pod srp. Vsak drugi dan pa je prišla nevihta. Bil je terek in Hubert je vstal zgodaj. Šel je v gozd in legel med vresje. Nenadoma ga je zašumelo za njim. Planil je kvišku, se ozrl in zakričal. Pred njim je stal Belčarjev Tonče. Ustrašil se je ravno tako kakor Hubert. Stisnil je pesti in zavpil: »Ne smejo vedeti, da sem tukaj — nikomur ne smete povedati! — Gorjé vam, če —!« Nato je izginil.

Hubert je tekkel najprej po Eriko in z njo je šel k Boltežarju na polje, kjer mu je povedal, da se potika Tonče v okolici. Ponoči nato sta se v nevihti odpravila Hubert in Boltežar z občinskim stražnikom, da bi v temi zajeli Tončeta, ki se je najbrž skrival v koči na

barju. Ko pa so prišli do barja, je treščilo in kočica se je užgala. Tekli so h koči, pa je bilo že prepozno: našli so le kup ožganih podrtij še, o Grčarici in Tončetu pa ni bilo ne duha ne sluha. V dolini je v tej strašni noči začelo goretí še na dveh krajih — — —

Ko je šel Hubert zjutraj proti domu, je našel pod križem Tončeta in Liziko. Tonče mu je povedal, da je on zažgal očetovo žago, ukradel očetu denar, Bianke pa da on ni ubil. Sedaj hoče spraviti Liziko v mesto, toda nihče naj ne ve za to.

Doma je Hubertu povedala Padovka, da je že Boltežar poslal ponj, ker se je stari Belčar obesil.

Hubert je hitel na žago. Starec je mrtev ležal sredi sobe. Boltežar je pokazal Hubertu na mizo, kjer je bilo napisano s kredom: »Grčarja naj takoj izpuste. Jaz sem ubil Bianco. Tonče je nedolžen. — Jakob Belčar.«

— — —

Preteklo je nekaj dni. Prišel je na graščino stari Čresnik, graščak, ki je nekega večera obiskal Huberta. Ponudil mu je posestvo za nizko ceno v nakup. Hubert se je odločil, da kupi, če mu pritrdita dva: Erika in Boltežar —.

severa proti jugu plavajočega ledu. Plavajoče ledene gore danes enostavno razstrelijo. V splošnem pa so tudi danes zgube potniških in tovornih ladij precej številne. Trgovska mornarica na celem svetu je zgubila leta 1931 315 ladij s 300.000 tonami (tona = 1000 kg). Pred tremi in več leti, ko je bila gospodarska kriza še le v povojih, in je bil pomorski promet živahnejši, so bile zgube ladij bolj občutne. Leta 1926 se je potopilo 653 ladij s 500 tisoč tonami, leta 1929 celo 679 ladij s 610.000 tonami. Višina omenjenih izgub nam bo postala prav jasna, če jo primerjamo z grad-

reznica, mlatilnica in še razna druga oprema. Pogorelčeva stara mati je pripovedovala, da je tokratni požar pri Snedicu ali pri Ansovih že četrti, odkar ona pomni.

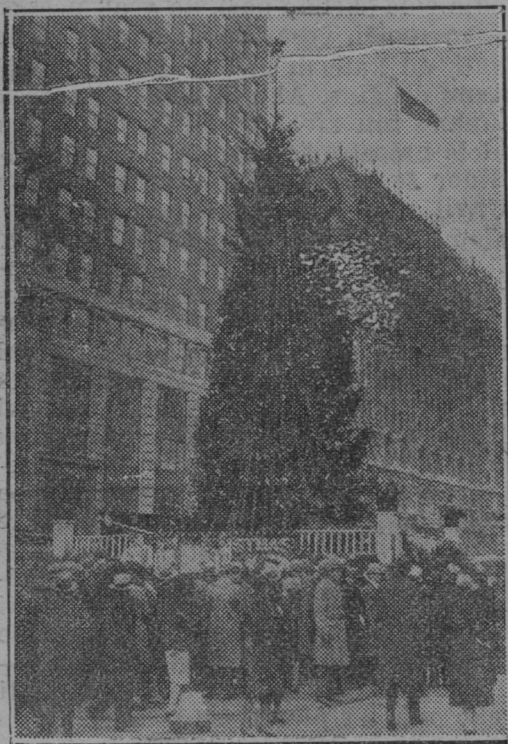
**Nova zaloga nabožnih predmetov je dospela,** posebno križev, kipov, slik in podobic itd. Naročujte pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru!

**Opozarjamo na inserat nove zabavne knjige »Don Kihot«** (izgovori: Don Kišot), ki opisuje tega prebrisanega plemenitnika, imenovanega tudi Vitez žalostne postave, tako da bo razvedrila mlade in stare!

**Denarnice za drobiž** kupite najbolje v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

**Predivo in konopljo Vam izdelam v vrvarsko blago.** Šinkovec Anton, Celje, Dečkov trg.

\*



**Božič pod nebottičnikom v Njujorku.**  
Na božičnem drevesu je 3000 lučic.

njo novih ladij. Leta 1928 je bilo spušenih v morje 869 novih trgovskih ladij s skupno 2.699.239 tonami. Leta 1929 je bilo zgrajenih 1012 novih ladij z 2.793.210 tonami, in leta 1930 novih ladij z 1.617.115 tonami. Leta 1930 je znašala zguba eno tretjino po številu in na tonaži eno sedmino novih zgradb. Leta 1931 je bila zguba po številu nekaj nad polovico in na tonaži približno eno petino v morje na novo spušenih ladij.

#### Kačji piki.

Najbrž ni v sedanjih povojni dobi nobene ga polja, ki bi bilo obvarovano pred hlastanjem po rekordih. Po

## DRUŠTVENE VESTI

### Organizacija in mladina.

Franjo Tanjšek, št. Andraž pri Velenju.

Živimo v dobi, ko povsod prevladuje goli računarski duh, ko je goli sebični razum na pravil človeka nezadovoljnega in mrzlega — brezbriznega za dobro stvar in delo v blagor skupnosti. Med ljudmi pojema vez skupnosti in medsebojne ljubezni; vsak hodi po svoji poti, drug drugega prekaša v povzdigovanju lastnega jaza. Vsak hoče biti prvi, vsak hoče več veljati; drug izpodriva drugega, drug odriiva drugega z vidnejših in vplivnejših mest. Ni več onega medsebojnega spoštovanja ter ljubezni, ki je še nedavno vladala med nami; odjenjala je vez medsebojnega prijateljstva, ki nas je tesno oklepala v veselih in žalostnih dneh.

To je sad nove kulture — lažikulture, ki jo je nam prineslo prosvitljeno 20. stoletje. To je stvar, ki nam daje mnogo misliti. In za rešitev tega problema je predvsem poklicana mladina. Ona mora prva v svojih vrstah obnoviti duha skupnosti in socialne ljubezni. Če hoče zanesti tega duha enkrat med ljudstvo in vse njegove sloje, mora predvsem sama biti prožeta tega duha. Ta občestveni duh se ne more gojiti drugje, nego v občestvu, to je v društvu. V skupnosti je moč, to načelo naj velja vselej in povsod pri našem delovanju. Skupno delo v prosvetnih in gospodarskih organizacijah nam bo prineslo rešitev iz tega dušičnega ozračja; prosvetne in gospodarske organizacije nam bodo vzgojile nov rod, ki bo položil temelj boljšemu našemu življenju.

Redki — hvala Bogu redki — so tisti, ki ne marajo za društveno življenje, ki ob našem delovanju stoje na strani, ki se nam posmehujejo in podcenjujejo naše delo in naše uspehe. Iz sebičnosti ali užaljenega samoljublja se odtegujejo od naših vrst ter nam nasprotujejo, kjer pač morejo. In baš tem moramo s skupnim in vztrajnim delom pokazati, da se jih ne bojimo, da je vse njihovo nasprotovanje brezplodno in brez podlage.

šitev iz samote in trpljenja, čakala svojega dragega.

Grčar se je vrnil domov. Hubert ga je vzel k sebi in mu dal udobno sobico. Hodil je okrog kakor v sanjah in pomežikoval na soncu. Ta sin gozda je v zaporu tako bridko hrepenel po gozdu, da bi mu sedaj ne mogel več storiti žalega s sekiro. Pozimi je umrl. Hubert je večkrat premišljeval, kakšen bo Grčar, ko bo ležal na mrtvaškem odru. S sršastimi lasmi, s čemernim obrazom je ležal tam. Toda njegove roke! Tako preproste v svoji zasukani obliki, tako razsekane v življenju, ki je bilo polno težkega dela, sedaj pa mirno sklenjene na prsih — — —

Erika Grubelnikova je postala Hubertova žena. Boltežar je trdil, da bo najsijajnejša žena v vsej pokrajini.

Ob tihih, dolgih večerih večkrat sanjarita Erika in Hubert o bližnji pomladi. Tedaj se bo začelo novo življenje.

Brez te cvetoče mlade žene bi Hubert ne strpel v tej zimski samoti. Tako pa je bil vedno zadovoljen, tudi če je sedel pri svojih knjigah. Dovolj mu je bilo, da je vedel, da je Erika v hiši, in ni bil prav nič samotn. —

dne 8. decembra neko lepo uspelo akademijo, smo že poročali. Da so pa že 10 dni nato, to je predzadnja adventno nedeljo zopet nastopili in v nabito polni Slomšekovi dvorani mojstrsko lepo vprizorili težavno igro »Mlinar in njegova hči«, poročamo danes. Občudovali smo te mlade moči in spoznali docela, da so se dela poprijeli resnobno in globoko zajeli, kar so nam z velikim umevanjem in tople ljubeznijsko živahno podali. Zadovoljni smo zapustili dvorano in si mislili: no, če bo šlo tako naprej, še imamo v novem letu mnogo lepega pričakovati. Bog daj srečo in korajžo ter vztrajnost naši dobri mladini.

**Marija Snežna.** Zopet bo nudilo naše Prosvetno društvo našim ljudem nekaj za smeh, nekaj za res. Na starega leta dan. v nedeljo dne 31. decembra popoldne ob pol treh bode priredilo v svoji društveni dvorani tri igre in sicer: »Mojstra Križnika božični večer«, »Skrivnostna pošta« in »Ure na razpotju ali slovo od starega leta«. Vsi ste na to prireditve najlepše vabljeni, kakor domačini tako sosedi! Bog živi!

**Marija Snežna.** Naše Prosvetno društvo, ki smo ga hvala Bogu dobili nazaj, in o katerem bi morda kdo mislil, da spi že svoje zimsko spanje, se je začelo zopet korajžno gibati. V novembru smo igrali »Guzaja«. Dne 10. dec. se je vršil občni zbor. G. župnik je imel pozdravni govor, kjer je navduševal našo mladino za prosvetno delo. Izvolili smo si novi odbor. Občni zbor je zaključil g. kaplan, ki je društveni duhovni vodja, s svojim govorom, v katerem je podal v glavnem program našega bodočega dela. Bog živi!

**Sv. Anton v Slov. goricah.** »Črni križ pri Hrastovcu« je krasna žaloigra, zajeta iz zgodovine naših domačih tal. Na Silvestrovo ob treh popoldne jo vidimo v cerkvenem domu. Pridite!

## Šolanje pri črncih.

Vsako sedmo leto otvori v severni Liberiji ob zapadno-afriški obali poglavar zamorskega plemena Gbundov med sijajnimi obredi šolo. Na velikem prostoru, na sredini gozda, zgradijo iz palmovih debel tribuno, na to streko s sla-

### ODPRA OZEBLJINE

ter zastarele noge na nogah in rokah gotovo in hitro zacelijo z izkušenim zdravilom »Fitonin«, tuba 20 Din, v apotekah. S povzetjem 2 tubi 50 Din. Poučeno knjižico br. 18 brezplačno pošlje Fiton dr. z. o. j., Zagreb, I-78.

me. Poleg tribune postavijo pravokotno in obširno hišo. Na hišo so naslonjena stanovanja učiteljev, nekoliko dalje proč so pripravljena bivališča za učence. Na ta način nastane samostojna kolonija, ki razpolaga s polji, kokos-palmami in s prostori za ribljenje in je popolnoma ločena od ostalih zamorskih nasebin. Na posest šole ne smeta stopiti ne moški in ne ženska, izvzemši na dan otvoritve.

### Začetek vpisovanja.

Kakor hitro je zbrano celo pleme, se prikaže poglavar s spremstvom. Ob njegovi strani je vodja šole. Na poglavarjevo znamenje trikrat zatrobijo trobentači in zavlađa v zboru tišina. Vodja šole z ostalimi učitelji stopi na tribuno. Za šolo določeni dečki morajo odložiti vsak okrasek na obleki, ki bi kazal, da so imenitnejšega rodu. Nobeđen od učencev ne sme uživati kakšne prednosti, niti glavarjevi sinovi ne. Popolna enakost je po mnenju tega zamorskega plemena najboljša podlaga za res dobro vzgojo. Vsakemu učencu napravijo v znak sprejema na prsa tri ureze. Ta krvavi obred je precej mučen.

### Učni načrt.

S sprejemom so učenci odtegnjeni vsakemu vplivu staršev ali sorodnikov za dobo štirih let. Učni načrt v teh zamorskih šolah je zelo obširen. Prvo leto se urijo dečki v vseh mogočih ročnih spretnostih. Pletejo slamnjače, korbe, rešeta. Rezljajo razno domače orodje, izdelujejo bobne, ribiške mreže, razno orožje in strojijo živalske kože. Začetkom drugega leta se podajo ob breg bližnje reke, kjer lovijo pod vodstvom učitelja ribe in so po končanem tretjem

Pred vsem mora poznati vsak učenec šolskem letu izšolani lovci ter ribiči.

Tudi za duševno izobrazbo skrbijo. zgodovino plemena, pravljice in pesmi. Ker zamorec ne pozna pisave, so vsa predavanja prepuščena mladostnemu spominu.

### Visoka šola v gozdu.

Pri Gbunde zamorcih je splošno razširjena vera, da izhaja vsaka družina od posebne vrste živali. Vsaki dan doprinašajo živalim bogata darila, da jih ohranijo v naklonjenosti ter dobrohotnosti. Družine skrbno čuvajo nad življenjskimi navadami od njih češčene živali in jih smatrajo za skrivnost. Ako bi kedo to skrivnost izdal ter izblebetal, bi uničil učinek zaščite. Iz tega vzroka je skupen poduk v živalstvu nemogoč. V četrtem šolskem letu razdelijo gojence po posameznih družinah. — Vodja šole skrbno pazi, da vsak učenec sirogo molči, česar se je naučil glede živali, od katerih bi naj izvirale posamezne družine. Ako bi izdal zamorcek zaupano mu živalsko skrivnost, bi ga zadele najostrejšje kazni.

Kdor se hoče izuriti v pripravljanju zdravil, mora obiskovati poseben tečaj. Vstop v zdravilski tečaj prejme gojenec od vodje šole le tedaj, če je dovolj zanesljiv. Po zaključku tečaja ga zaprisežejo, da ne bo izdajal zdravniške znanosti nepoklicanim in jih bo uporabljal le v dobrobit plemena. Isto zaprisego položijo gojenci pravniškega tečaja, ki hočejo postati v poznejšem življenju glavarji, člani velikega sveta in voditelji družin. Ravnokar omenjeno službo prejme absolvent posebnega tečaja le tedaj, ako ga ljudstvo za to izvoli.

Veliko dajo zamorci na telesno gibčnost in usposobljenost gojencev. Vsaki dan morajo ven v gozd, bodisi da lije dež ali pa neznošno pripeka solnce. — Mladci morajo za stavo tekati, skakati preko ovir ter plezati na palme.

### Zaključek šole.

Koncem četrtega šolskega leta se vrši zaključek šole ob polni luni z velikim

## Ruske bajke.

### Čarovnica in sestra Sonca.

Daleč, daleč od tod sta živela v veliki kraljevini kralj in kraljica. Imela sta samo enega edinega sina — kraljeviča Ivana.

Imel je dvanajst let, ko je nekoč odšel v konjski hlev, da bi poiskal tam konjarja, kateri mu je bil jako drag. Konjar mu je vselej pripovedoval pravljice in tudi sedaj mu je konjar povedal nekaj, kar prej še ni bil nikoli slišal.

»Ivan, kraljevič,« je rekel konjar, »tvoja mati bo kmalu dobila hčerko, ti pa sestro. Pa to bo čarovnica, ki bo snedla očeta in mater in vse ljudi okoli nas. Takoj pojdi k očetu in poprosi ga, naj ti da najboljšega konja, pa beži od tod, kamor te oči vodijo in konj nese, če se hočeš rešiti nesreče.«

Tekel je Ivan-kraljevič k očetu. Kralj niti ni vprašal, čemu mu bo konj, samo zapovedal je, naj sinu izroči najboljšega konja iz kraljeve konjarne. Ivan-kraljevič je zajahal konja ter odbrzel, koder ga je konj nosil in so ga oči vodile.

Dolgo časa je potoval, dokler ni prišel do dveh šivilj ter ju je prosil, naj dovolita, da živi pri njima. Starki sta odgovorili:

»Ivan-kraljevič, radi bi te sprejeli, če bi še dalje živeli. Ko pa polomiva škatlo igel in porabiva škatlo niti — tedaj bo prišla smrt po naju.«

Tako sta govorili starki.

Ivan se je razjokal in odhitel naprej. Dolgo je potoval in je dospel do drvarja ter ga je zaprosil:

»Sprejmi me k sebi!«

»Prav rad,« je rekel drvar, »če bi še dalje živel. Ali ko posekam tu zadnji hrast, bo prišla smrt po mene.«

Še huje je zajokal kraljevič ter odhitel na konju vse dalje in dalje. Prišel je do rudarja in je prosil tudi njega, naj bi ga sprejel, ali ta mu je izjavil:

»Rad bi te sprejel, Ivan-kraljevič, pa jaz ne bo mveč dolgo živel. Ko se prerijem skozi to goro, me bo vzela smrt.«

Bridko se je razjokal Ivan-kraljevič in je odjahal dalje. Dolgo časa je potoval. Nazadnje je dospel do sestre Sonca. Sprejela ga je, nahranila, dala mu piti in gledala je nanj kakor na lastnega sina.

amerikanskih listih se šopiri sedaj nov rekord, katerega je postal deležen kačji raziskovalec Douglas March. Pri svojih delih med kačami po zverinjakah je bil pičen od raznih kačjih vrst 14krat. March je preiskusil na svojem lastnem telesu, da so piki strupenih kač tem nevarnejši, ako je golazen iz toplejših ali takozvanih tropičnih krajev. Šestkrat je bilo Marchovo življenje radi pikov na niti in se je boril po več tednov s smrtjo. Kljub temu pa se še ukvarja strastno z raziskovanjem kačje zalege. Enkrat ga je usekala suličasta kača v palec. Rano si je takoj izsesal, a že

sijajem. Drugi dan po zaključku požgejo — šolska poslopja. Gojenci se vrnejo nazaj k staršem. Tri leta se ne vršijo za moško mladež nobeni podučni teča-

ji. Med tem časom izobrazujejo deklice v vsem, kar spada k materinstvu in k gospodinjstvu.

občino. Puščavčani imajo svojo usodo; do leta 1786 so bili podložniki lovrenškega župnika, sedaj so pa prišli pod oblast lovrenškega župana. Nek visok državnik je nedavno rekel, da nobena pogodba ni večna; s tem naj se tolažijo tudi Puščavčani, posebno činžarčani, ako enemu ali drugemu ta prisiljeni zakon brez ljubezni ni všeč.



**Remšnik.** Občinski odbor nove občine Brezno je v svoji seji dne 30. novembra t. l. imenoval vlč. g. Vida Pavlič, župnika na Remšniku, za častnega občana zaradi zaslug, ki jih ima kot obmejni borec za bivšo občino Remšnik, kot organizator mladine in za zasluge, ki si jih je pridobil v korist Slovenskemu Planinskemu društvu pri Pankraciju na meji. Častitamo!

**Sv. Lovrenc na Pohorju.** Kdor bi sodil naš kraj po množini dopisov v »Slovenskem gospodarju«, bi prišel do zaključka, da je Sv. Lovrenc prav neznatno gnezdo. Ker smo skromni, se zadovoljimo z dvema ali tremi dopisi v celem letu. Imamo v naši župniji 90letnega starca, ki je v tretjem letu svetovne vojne dobil precej hudo rano ter kot 20procentni invalid hiral ves povojni čas do letošnjega poletja. Včasih se je še večjega maroderja kazal kakor je bil v resnici. Ker je imel ta bolnik domovinsko pravico ne v eni občini, ampak v celi župniji, zato so bili vsi župljani prošeni, naj prispevajo za njegovo ozdravljenje. In res so meseca julija prišli za tako delo izučeni kirurgi ter se takoj lotili nevarne operacije. Previdno so odprli starcu prsno in trebušno votlino in vzeli iz nje ves drob. Vsak kos in košček so natančno pregledali, osnažili in popravili med vojno izgubljene ude so z novimi nadomestili. Operacija, ki je trajala tri tedne in stala lepo število jurjev, je brez vsake komplikacije srečno uspela, bolnik je popolnoma ozdravel in na lovrenško nedeljo smo prvič slišali pri službi božji njegov popravljeni in lepo doneči glas. Ker je gotovo že vsak uganil, kako se imenuje ta brez aspirina, Elsafluida in kloroforma ozdravljeni bolnik, zato naj sledi tu o njem malo zgodovine. Naše župnijske orgle so bile postavljene okrog leta 1840. Stari ljudje so pripovedovali, da so ne-

koliko podobne znanim orglam v Petrovčah v Savinjski dolini. Imele so razen piščalk tudi bobne, pauko in zvončke. Prvi je na novih orglah poskušal svoje muzikalične zmožnosti učitelj Jože Košir (rojen na Remšniku 17. 3. 1803). Ob velikih praznikih je navadno odprl vse registre, ropotal z bobni, treskal s pauko in šklebetal z zvončki, kar je povzročilo takšen hrup, da so šipe v oknih žvenketale. Ljudje so to oglušujočo godbo imenovali »turško muziko«. Ko so bile orgle zadnjikrat popravljene (okrog leta 1900), so vso to za službo božjo nedostojno ropotijo odstranili. Koširjev naslednik je bil učitelj Jožef Kraner (rojen v Jarenini leta 1824). Bil je organist do svoje smrti, umrl je komaj 39 let star. Za njim je nastopil organistovsko službo učitelj Gregor Polanec (rojen pri Sv. Urbanu leta 1848). Ura ne more biti bolj točna, kakor je bil ta gospod v izvrševanju svoje službe. Po leti ali po zimih, v lepem ali slabem vremenu, v nedeljo kakor v delavnik je bil ob določenem času na svojem mestu. Bil je organist čez 20 let in je umrl kot vpokojenec v visoki starosti v Mariboru. Nasledil ga je učitelj Jože Sch... (rojen v Kamnici leta 1864). Kar se tiče točnosti, je zaostajal za svojim prednikom. Na učiteljskih zborovanjih je opetovano predlagal, naj noben učitelj ne prevzame organistovske službe, češ, da se to ne strinja z dostojanstvom učiteljskega stanu. Takratni gospod župnik ga je hotel preizkusiti ter mu dal vedeti, da si bo poiskal drugega organista, nakar je Sch. skesano prosil gospoda župnika, naj mu ne jemlje še tega za njegovo številno rodbino kolikor toliko potrebnega postranskega zaslužka. Značilno je, da so vsi tu imenovani organisti ob nastopu službe bili še samci in so si šele tu v Št. Lovrencu pohorske neveste poiskali. Drugi in tretji sta vsled srečne ženitve postala celo posestnika v tržki občini. — Pravijo, da je v združenju moč; bomo videli, če je to tudi vedno resnica. Pri nas je zdaj združenih pet občin v eno upravno celoto. Cela puščavska župnija je združena z lovrenško

**Kamnica.** Zmeraj imamo kaj novega, le malo pa si vzame časa za to, da bi poročal o tem zunanjem svetu. In čemu tudi? Mi domačini itak vse to doživljamo sami, oziroma zremo kmalu, našim najbližnjim sosedom v Mariboru pa naše novice itak donašajo naši delavni in skrbni ljudje, ki v velikih trumah zahajajo tje ali na delo in po poslih, ali jim donašajo mleko in druga živila. Potrebno je pa le, tu in tam se tudi v našem priljubljenem »Slovenskem gospodarju« zglasiti, če se kaj takega zgodi, kar bi zanimalo tudi širšo okolico. In taka vest je smrt našega splošno spoštovanega posestnika, dolgotrajnega občinskega odbornika in cerkvenega ključarja Lovrenca Čiček. Tretjo adventno nedeljo smo ga v veličastnem sprevodu spremili na njegovi zadnji poti iz njegovega ponosnega doma na Jelovcu mimo prelepe kapele presv. Srca Jez. na Bresternici v našo cerkev sv. Martina, kakor je bilo že zadnjič poročano. V imenu njegovega iskrenega prijatelja, domačega g. župnika mu je v hiši božji, za katero je blagopokojni očetovsko skrbel celih 35 let, govoril v slovo g. prof. msgr. Vreže iz Maribora ter hvalil njegovo vzgledno značajnost in narodno zavednost, njegovo nesebično dejansko ljubezen do domačega ljudstva in neomajljivo vseskozi odločno nastopanje za svoje krščansko prepričanje. Na angelsko nedeljo 1. 1931 je še zadnjič nosil nebo in veselo obhajal naš marijacejski praznik. Kmalu nato so mu pa opešale moči tako, da se iz svojega vzornega posestva do svoje smrti ni več mogel ganiti kam, niti svoje ljubljene hčerke Veronike ni mogel ob lanski Veliki noči več spremiti na njeni zadnji poti. Najljubša obiska sta mu bila domači g. župnik, ki ga je hodil krepčat s sv. spovedjo in z evharističnim Jezusom, ter vsakotedenski »Slovenski gospodar«, ki mu je prinašal vesele in žalostne vesti; s ponosom je rad pripovedoval, da je menda naj-

po nekaj sekundah je padel v omotico. Čepravno so mu rano globoko razrezali in roko trdno prevezali, je bil 17 ur brez zavesti, dokler ni prišel zdravnik z rešilnim cepivom. Še več dni za tem je krvavel iz kožnih luknjic po celem telesu. Obraz, prsa in hrbet so dobili modro barvo. Potil je krvavi pot. Grozeče ohromenje srca so mu preganjali z ubrizgavanjem strihnina ter kofejina.

Po Marchovih trditvah so strupene kače, kojih strup ni nevaren samo krvi, ampak tudi živčevju. Prva posledica pika takozvane grozotne kače se pokaže v tresenju rok, nato zgubi ugriznjeni

Ali, kar je, je — kraljevič si je zaželel, da bi izvedel, kaj se dogaja na očetovem dvoru. Povzpel se je na visoko goro, pogledal je proti dvoru in je videl: vse je bilo porušeno, samo goli zidovi so ostali. Vzdihnil je in je zajokal. Še enkrat je pogledal, še malo je pojokal in vrnil se je.

Sestra Solnca ga je vprašala:

»Ivan-kraljevič, zakaj si jokal?«

Odgovoril je:

»Vetër mi je pihal v oči.«

Drugič je bilo isto. Tedaj je sestra Solnca vetru prepovedala pihati. Pa še tretjič se je povrnil kraljevič ves objokan. Sedaj pa je priznal, zakaj se je jokal, in je prosil sestro Solnca, naj ga pusti, da se vrne domov. Ona ni hotela, ali on ni nehal prositi. Nazadnje mu je ugodila. Tedaj mu je dala krtačo, glavnik in dve jabolki. Človek, bodisi še tako star, se pomladi takoj, če poje eno jabolko.

Prišel je Ivan do rudarja. Skoro je že bil privrtal skozi goro. Tedaj je vrgel Ivan krtačo na tla in takoj se je dvignila nova gora, do neba visoka.

Rudar je bil sedaj vesel, zahvalil je kraljeviča in je nastavljal svoje delo.

Kraljevič se je zopet podal na pot in je dospel do drvarja. Samo še tri drevesa je imel po-

sekati. Ivan-kraljevič je vzel glavnik in ga je vrgel na prazno polje. Takoj so tam zrastle drevesa, drugo debelejša od drugega. Drvar se je razveselil, zahvalil je kraljeviča, nato pa je zopet začel s svojim delom.

Ivan-kraljevič pa je potoval in potoval, dokler ni dospel do šivilj, katerima je dal vsaki po eno jabolko. Snedli sta jabolki in takoj sta bili spet mladi. Kraljeviču sta izročili v zahvalo robec.

»Če zamahneš z robcem,« sta mu rekli, »se bo za teboj takoj napravilo veliko jezero.«

Kraljevič je naposled dospel na svoj dvor. Sestra ga je lepo sprejela in mu je rekla:

»Sedi, bratec, igray na gosli! Jaz bom napravila obed.«

Kraljevič je sedel in je začel igrati na gosli. Naenkrat se je prikazala miška in je govorila s človeškim glasom:

»Reši se, kraljevič, beži čimprej, tvoja sestra je odšla, da si nabrusi zobe!«

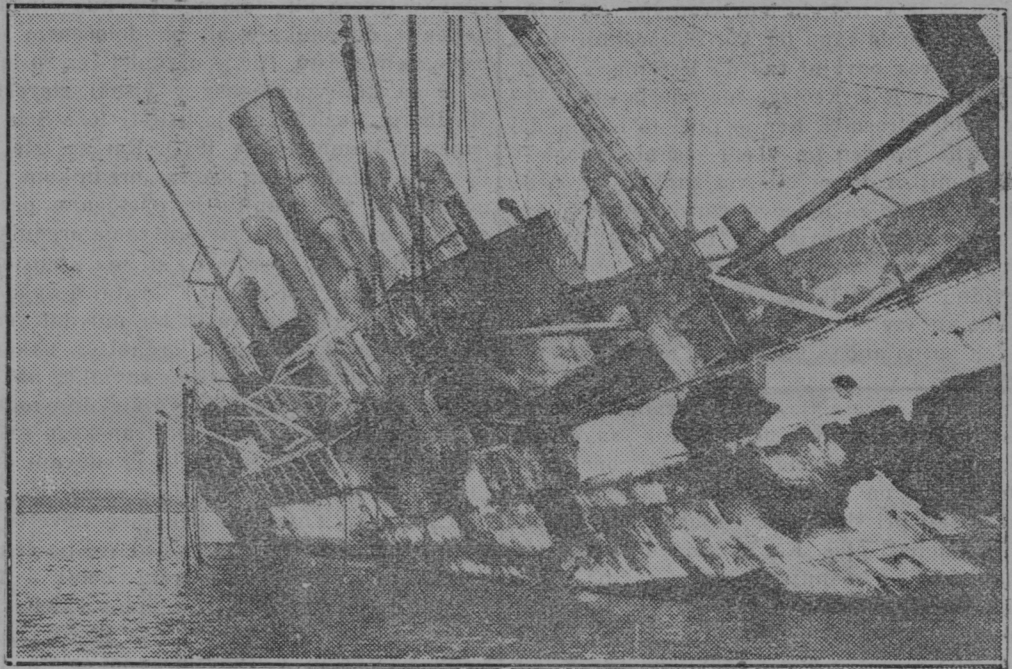
Ivan-kraljevič je takoj zapustil dvor, je sedel na konja in je odbrzel. Miš pa je skakala na goslih po strunah, da se je zdelo, kakor da bi kdo igral, in sestra se ni zavedala, da je brat zbežal. Nabrusila si je zobe in je stekla v sobo,

starejši in najzvestejši njegov naročnik in čitatelj. Vseskozi zavedni Slovenec je tudi v najhujših burjah predvojnega časa branil in moško zagovarjal narodove pravice, če tudi so ga zato smrtno sovražili narodni mlačneži in odpadniki ter je manjkalo le za las, da ga niso ob izbruhu svetovnega klanja odpeljali v graške zapore. Stroge krščanske vzgoje in odločne narodne zavesti se je naučil v svojem rojstnem kraju Pivola pri Hočah ter jo to dvoje s svojo zvesto ženo, rojeno Kavbe, globoko zasadil v srca svojih na Jelovcu in v Rušah delujočih sinov Lovrenca in Franca. Tak mož-značaj, tako velik prijatelj našega ljudstva in tako globoko verni kristjan, Lovrenc Čiček, naj počiva v miru in zavziva sve-ti raj!

**Gornja Sv. Kungota.** V zadnji številki je bil objavljen kratek dopis o smrti in pogrebu blagopokojne župnikove tete Terezije Marinič. K zadnjemu poročilu je treba o vsestransko vzgledni pokojni dostaviti še naslednje: Blaga tetica je natančno spolnjevala dve za-povedi: zapoved ljubezni do Boga in do bližnjega. Ko je še bivala na svojem domu v Litmerku pri Ormožu, ji nikdar ni bila pot pre-slaba v cerkev, tudi nobeno vreme je ni za-držalo ob nedeljah in praznikih doma, in na-vadno je šla že večkrat v soboto in je celo nedeljo tam ostala, samo da je bila pri dveh sv. mašah in pri sv. blagoslovu. Res prekras-en zglede marsikateremu kristjanu, ki že za-radi količkaj slabega vremena ostane doma. V mladih letih je čutila poklic za samostansko življenje, je šla, a se je po enem letu zo-pet vrnila radi družinskih razmer na svoj dom na Gornjem Krapju. Bila pa je sila de-lavna, kot čebelica pridna, in skrbela je za vzorni red pri hiši, da se je reklo splošno, če hočeš videti red in snago, pojdi k Marinički na Litmerk. Njena hiša pa je bila tudi sila gostoljubna, vsak je bil postrežen, katerikoli prišel, uradnik, navadni človek ali duhov-nik. Nad vse je spoštovala duhovnike, zato se je vsak rad ustavil, ker je znal, da pride v duhovsko hišo. Njena soba in stanovanje je bilo polno sv. podob in kip Matere božje je zavzemal prvo mesto. Ko je že močno pešala, vendar vsaki dan premissljevanja ni opustila. Najljubše ji je bilo premissljevanje o Jezusovem trpljenju, kjer se je pogostoma jokala,

gledajoč trpečega Zveličarja toliko trpeti. Ka-ko si je k srcu jemala bridko žalost trpeče Je-zusove matere! Nikdar ni bilo v Gornji Sv. Kungoti okoli župnišča toliko lepih rož, kot je bilo ves čas, dokler je bila pokojna zmožna iste gojiti in negovati. Pri vsakem obisku v cerkev je vsakokrat pobožno poljubila sveto veliko razpelo in za trenutek obstala, gleda-joč Odrešenika trpečega na križu. V cerkvi je bila vsem najlepši zglede. Kako goreče je molila, in po sv. maši jo je trebalo veliko-krat siliti, da gre iz cerkve, ker ji je pogosto-ma slabo prihajalo. Kot vzor ponižnosti je bila pokojna Terezija, ki nikdar ni iskala po-svetnega veselja in zahvale; sramežljiva je bi-la tako, da se posebnemu prizadevanju doma-čega župnika ni dala pregovoriti, da bi jo fo-tografiral in zato žalibog slika ni na razpo-lago. Kot je vedno molila, je tudi zadnje ted-ne, ko je strašno trpela, držala roke sklenjene na prsih in oklepala se je krčevito sv. rožne-ga venca. Šla je po zasluženju plačilo in da bo za nas uboge molila. Izpolnilo se je nad njo: Kdor Marijo časti, se ne pogubi.

**Sv. Jakob v Slov. goricah.** Leto se približuje h koncu, v katerem smo imeli več hudega ka-kor dobrega, ker vedno še nas prešinja duh svetovne krize, poleg pa še vse polno križev in težav. Že dve leti zaporedno smo bili po-škodovani po toči, zlasti pri vinogradih smo že postali celi reveži, če že komaj stroške do-bimo nazaj, pa moramo biti zadovoljni. Če bi bilo letos sadje, bi bilo itak vse poškodovano. Veliko jesenskega dela je še izostalo, ker je bilo prej samo deževje, potem pa predčasni sneg, tako, da je že en mesec prej zima, ka-kor je bila zadnja leta. Bodočnost je temna, ker ne vemo, kakšna še bo. Krog novega leta, pred in še potem je čas, da damo naročnino za »Slovenskega gospodarja«, toliko bomo že še zmogli, saj nam je bil najboljši svetovalec skozi vse leto. Pridobivajmo še tudi nove na-ročnike. Večkrat se sliši, da kdo reče: Jaz bi tudi naročil, pa ne vem, kako bi! Takim po-magajmo mi, kateri znamo. »Slovenski gospo-dar« bi naj imel veliko družino v prihodnjem letu. Vse stare naročnike in še veliko novih zraven!



Požar švedskega parnika. Posadka je še pravočasno ostavila ladjo.

iskala je povsod, ali brata ni bilo, samo majhna miška se je brž skrila v luknjico.

Sestra-čarovnica se je silno razjezila, škri-pala je z zobmi in je pohitela za kraljevičem, da bi ga prijela. Ivan-kraljevič je čul za seboj šumanje, obrnil se je in glej, sestra ga zasleduje. Tedaj je zamahnil z robcem in takoj je bilo med njim in sestro veliko, globoko jezero. Preden je mogla čarovnica preplavati jezero, je bil kra-ljevič že daleč. Tedaj pa je ona hitela še bolj. Že je bila blizu.

Drvar je zapazil, da beži kraljevič od sestre. Takoj je zvalil najdebelejše deble posekanih dreves na velik kup, cela gora lesa je to bila: čarovnica ni mogla prek. Začela si je delati pot, grizla je in grizla in res se je pregrizla na drugo stran. Ivan-kraljevič je bil že daleč spredaj.

Hitela je in hitela, še malo, pa ga ima.

Rudar je zagledal čarovnico in je brž začel spravljati zemljo na velik kup, tako da je v naj-krajšem času nastala visoka gora, preko katere čarovnica ni mogla. Začela se je mučiti, da bi si napravila pot, a med tem časom je kraljevič zopet utekel. Nazadnje pa se je čarovnica ven-dar prerila skozi goro in hajd za bratom. Kmalu ga je zagledala in mu je zakričala: »Zdaj te pa imam, ne uideš mi več!«

Ivan-kraljevič je uvidel, da mu ni več re-šitve. Zaklical je pred dvorom sestre Solnce:

»Solnce, solničice, odpri okence!«

Sestra Solnce je odprla okno, kraljevič pa je skočil skozi s konjem vred. Čarovnica je pro-sila in prosila, naj ji dādo bratovo glavo, a sestra Solnce se na te prošnje ni ozirala. Tedaj je ča-rovnica zaklicala:

»Tedaj pusti vsaj, da poskusiva z bratom, kdo je od naju težji. Tu je velika, dolga deska, ki je v sredini podložena. Ivan-kraljevič naj se-de na en konec, jaz pa se postavim na drugega. Če nagnem desko na svojo stran, ga bom snedla, če je pa on težji — naj me ubije!«

Ko je čarovnica stopila na svoj konec z veliko silo, je vrglo Ivana tako visoko, da je padel na-ravnost v nebo, v grad Solnce, čarovnica pa je pri tej priči padla na tla in je bila mrtva.

vid, mišice na tilniku otrpnejo, ker so odre-kli v njih živci. Člo-vek ne more več po-ljubno pregibati gla-ve, ki mu niha semin-tja. Domačini trdijo, da zlomi ugriz te kače žrtvi tilnik.

==

#### Prebivalstvo v Mandžuriji.

Vsega prebivalstva šteje Mandžukuo ali Mandžurija 33.6 milijona duš, od tega je približno 30 milijonov Kitajcev. Število dose-ljenih Korejcev znaša približno 800.000 oseb. Japonce cenijo na 300 tisoč duš. Rusov je sa-mo 1400. Potem pridejo še majhne skupine in sicer: 529 Angležev in 384 Nemcev.

==

Širite „Slov. gospodarja“!







# Srečno in veselo Novo leto 1934

želijo vsem svojim cenjenim odjemalcem in gostom ter se priporočajo sledeče tvrdke:

<p><b>T. Fehrenbach</b> <sup>21</sup> naslednik J. Vidovič urar in optik Maribor, Gosposka ul. 26</p>	<p><b>Narodna gostilna Vlahovič</b> <sup>33</sup> nasl. I. M. Kolarič Maribor Aleksandrova cesta 38</p>	<p><b>Trgovina „Pri kmetici“</b> <sup>5</sup> Novák Albin glavna zaloga ptičjih hran Maribor, Glavni trg 18</p>
<p><b>Anton Filipančič</b> <sup>1</sup> trgovina z mešanim blagom Maribor, Vetrinjska ulica 6</p>	<p><b>Spodnještajerska ljudska posojilnica</b> Maribor, Gosposka ulica 23 <sup>27</sup></p>	<p><b>Jos. Martinz</b> <sup>18</sup> galanterija Maribor, Gosposka ulica 18</p>
<p><b>Ankica Auer</b> <sup>2</sup> nova trgovina klobukov Maribor, Vetrinjska ulica 5</p>	<p><b>Eksportna hiša „Luna“ lastnik A. Pristernik</b> Maribor, Aleksandrova cesta 19 <sup>31</sup></p>	<p><b>Felix Skrabl</b> <sup>19</sup> manufaktura Maribor, Gosposka ulica 11</p>
<p><b>Babič &amp; Benkič</b> <sup>3</sup> izdelovanje čevljev. Ročno delo Maribor, Vetrinjska ulica 5</p>	<p><b>Miloš Oset</b> <sup>26</sup> nakup vseh dežel. pridelkov po najvišjih dnevnih cenah Maribor, Glavni trg 22</p>	<p><b>Dolček &amp; Marini</b> <sup>17</sup> moda in konfekcija Maribor, Gosposka ulica 27</p>
<p><b>Josip Kirbiš</b> <sup>4</sup> mesarija Maribor, Vetrinjska ulica 3</p>	<p><b>Jakob Lah</b> <sup>22</sup> moda, „Tivar“-obleke, klobuki Maribor, Glavni trg 2</p>	<p><b>Klanjšek Franjo</b> <sup>25</sup> manufaktura, špecerija, usnje Maribor, Glavni trg 20</p>
<p><b>Anton Kaučič</b> <sup>6</sup> trgovina z železnino Maribor, Gosposka ulica 1</p>	<p><b>Ignac Jan</b> <sup>15</sup> urar in draguljar Maribor, Gl. trg tik avtob. post.</p>	<p><b>Ivan Bregar</b> <sup>20</sup> tvornica klobukov Maribor, Gosposka ulica 16</p>
<p><b>I. Sirk nasl. Josip Skaza</b> <sup>7</sup> trgovina z mešanim blagom Maribor, Glavni trg - rotovž</p>	<p><b>Gostilna „Mesto Ljutomer“</b> <sup>28</sup> M. Stibler Maribor, Glavni trg 19</p>	<p><b>Ivan Kravos</b> <sup>30</sup> sedlarstvo in torbarstvo Maribor, Aleksandrova c. 13</p>
<p><b>Jos. Karničnik</b> <sup>8</sup> moda, perilo Maribor, Glavni trg 11</p>	<p><b>Ivan Dežman</b> <sup>36</sup> steklar Maribor, Vrbanova ulica 2</p>	<p><b>Franc Cverlin</b> <sup>16</sup> krojaštvo in konfekcija Maribor, Gosposka ulica 32</p>
<p><b>Jos. Ledinek</b> <sup>9</sup> konfekcija - manufaktura Maribor, Glavni trg 11</p>	<p><b>Bratje Winder</b> <sup>40</sup> izdelovanje zabojev Maribor, Meljska cesta 87</p>	<p><b>Ivan Bezjak</b> <sup>37</sup> sedlar Maribor, Cvetlična ulica 33</p>
<p><b>Josip Susterič</b> <sup>10</sup> manufaktura in konfekcija Maribor, Glavni trg 17</p>	<p><b>Rudolf Kiffmann</b> <sup>43</sup> mestni stavbenik Maribor, Meljska cesta 25</p>	<p><b>Glasbena šola „Mladinski dom“</b> <sup>38</sup> Maribor, Cvetlična ulica 28</p>
<p><b>Tone Ošlag</b> <sup>11</sup> delikatese - sir - salame Maribor, Glavni trg 17</p>	<p><b>Jos. Ullaga nasl. I. Szinicz</b> <sup>32</sup> modna manufaktura Maribor, Aleksandrova c. 21</p>	<p><b>Ernest Birtič</b> <sup>39</sup> restavracija „Pri klavnici“ Maribor, Ob brodu 2</p>
<p><b>J. Preac</b> <sup>12</sup> manufaktura Maribor, Glavni trg 13</p>	<p><b>Franc Novak, Maribor, Koroška c. 8</b> <sup>34</sup> pohištvo, vložke, tapetništvo in dekoracije</p>	<p><b>I. A. Resnik</b> <sup>41</sup> gostilna „Pri zelenem travniku“ Maribor, Meljska cesta 85</p>
<p><b>Divjak Bogomir</b> <sup>13</sup> mehanična delavnica Maribor, Ključavničarska ul. 1</p>	<p><b>Franjo Vrabl, Ptuj</b> <sup>1324</sup> trgovina z železnino</p>	<p><b>Anton Linzner</b> <sup>42</sup> trgovina z mešanim blagom Maribor, Meljska cesta 31</p>
<p><b>Medić-Zankl d. z o. z.</b> <sup>14</sup> tovarna olja, lakov in barv Maribor, podr. Glavni trg 20</p>	<p><b>Hinko Kreft, Ptuj, Ljutomerska cesta</b> <sup>1323</sup> trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki</p>	<p><b>Franjo Žebot</b> <sup>44</sup> gl. zast. ljublj. „Vzajemne zavarovalnice“ Maribor, Loška ulica 10</p>
<p><b>Manufaktura „SAVA“</b> <sup>35</sup> Maribor, Koroška cesta 9</p>	<p><b>Karl Jančič</b> <sup>1278</sup> manufaktura, klobuki, konfekcija Maribor, Aleksandrova c. 11</p>	<p><b>Jos. Benko, Murska Sobota</b> <sup>45</sup> Prodajalna tovarne mesnih izdelkov Maribor</p>

# Za našo deco.

## Ruske bajke.

### Zlata ribica.

(Konec.)

Starec je odšel na morje in je zaklical:

»Oj, ribica, zlata ribica!«

Tako je priplavala zlata ribica in je vprašala:

»Kaj želiš, starček?«

»Kaj? Moja žena je znorela. Noče več biti gospa, ampak za carico naj jo napraviš.«

»Bodi brez skrbi, pojdi domov, pomoli se Bogu in vse se bo uredilo.«

Starec se je vrnil. Namesto prejšnje hiše je našel sedaj visok grad z zlato streho. Okoli gradu se je izprehajala straža s puškami na rami. Vzadi je bil velik park, pred gradom pa se je razprostiral velik travnik, na katerem so se vadili vojaki. Starka, oblečena kakor carica, pa je stala na balkonu z generali in ministri in je posmatrala svojo armado. Bobni so zaropotali, vojna godba je zagrmela in vojaki so klicali na vse grlo: »Živela!«

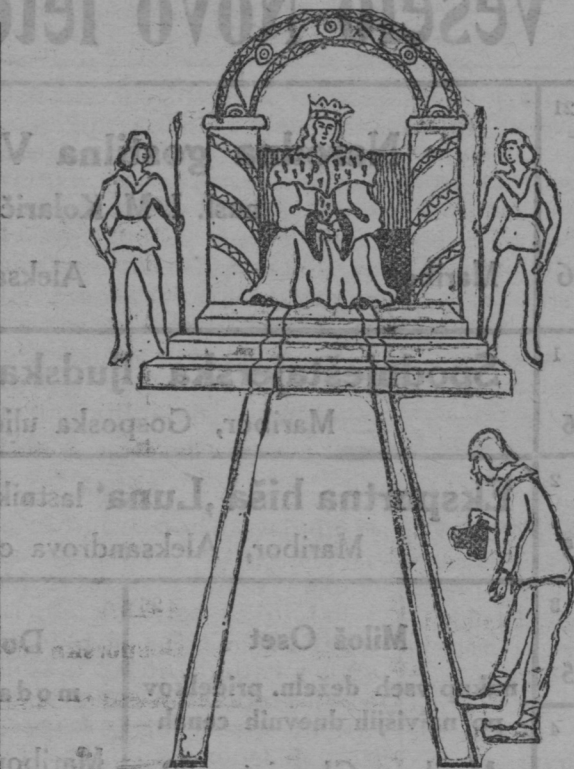
Ni preteklo mnogo časa, pa je starki začelo presedati tudi to, da je bila sedaj carica. Zato je naročila, naj poiščejo starca in naj ga privedejo pred njeno carsko obličje. Vsi so se vznemirili, generali in druga gospoda so tekli, da bi našli starca. Po dolgem iskanju so ga našli na zadnjem dvorišču in so ga privedli pred starko — carico.

»Dobro poslušaj, stari tepec,« je rekla starka-carica, »pojdi k zlati ribici in reci ji, da nočem biti več samo carica, hočem biti tudi gospodarica morja, hočem, da me morje in vse ribe slušajo.«

Starec ni šel rad, ali mislil si je, če ne gre, da lahko izgubi glavo. Zato se je vendar podal na morje in je zaklical:

»Ribica, zlata ribica!«

Zlate ribice ni bilo, pa je ni bilo. Starec jo je poklical še enkrat, zopet je ni bilo. Poklical jo je v tretje. Tedaj se je začelo morje razgibati in šumeti; prej je bilo čisto in prozorno, sedaj pa je povsem potemnelo. Priplavala je zlata ribica do obale in je vprašala:



»Kaj hočeš, starček?«

»Ej, moja zlata ribica, žena mi je popolnoma ob pamet. Zdaj niti noče več biti samo carica, ampak postati hoče gospodarica morja in zapovedovati hoče vsem morjem in vse ribe naj bi jo slušale.«

Na te starčeve besede ni ribica odgovorila niti besedice, obrnila se je in je odplavala v morske globine.

Starec se je vrnil proti domu, gledal je in gledal, pa svojim očem ni mogel verjeti. Gradu ni bilo več. Na njegovem mestu je stala prvotna stara kolihica, v njej pa je sedela starka v raztrgani obleki.

Živela sta zopet skupaj kakor poprej. Starec je zopet lovil ribe, pa nikoli več se mu ni posrečilo, da bi ulovil zlato ribico.

### Največja knjiga na svetu.

Ustvaritev največje knjige je delo Kitajcev. Nikakor pa ni zgolj slučaj, da je dosegla Kitajska glede velikosti knjige rekord. Kitajski se pripisuje iznajdba papirja, pisalnega čopiča in tiskarske umetnosti. Že v 7. stol. so imeli knjige, ki so obsegale njihovo književnost. Največja knjiga je pa bila dogotovljena na povelje cesarja l. 1403. Na knjigi je delala znamenitih učenjakov, družba tedaj najbolj ki je zbrala v enem delu vso kitajsko književnost od njenih najstarejših pojavov. Celih pet let je pisal celi štab lepopisarjev knjigo, ki je izšla samo v enem izvodu. Knjiga obsega 22.877 delov in 11.995 zvezkov. Vsak zvezek je vezan v rumeno svilo, visok 52 cm ter širok 31 cm. Na vsaki strani je z roko pisanih 8 vrst in vsaka vrsta vsebuje 15 pismenk, pri manjši pisavi je dvojno število znamenj. Seve se na ta največja knjiga ne nanaša, če pravimo književnost, samo na leposlovje, ampak vsebuje vsa življenjska polja: modroslovje in zgodovino, naravoslovje, zemljepisje itd.

## Srečno in veselo Novo leto 1934

želijo vsem svojim cenjenim odjemalcem in gostom ter se priporočajo sledeče tvrdke:

### Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5

Knjigarne in prodajalne:

Koroška cesta 5 - Aleksandrova cesta 6 - Kralja Petra trg 4

Srečko Pihlar 1278 manufakturna trgovina Maribor, Gosposka ulica 5	Ljudska samopomoč	Martin Gajšek 1272 manufaktura in izdelov. posteljnih odev Maribor
Jakob Kos * kotlar Maribor, Glavni trg 4	Maribor Grajski trg 7	Rupert Spaner 1325 vrvar Ptuj, Panonska ulica 5
Franc Kocjan † elektrotehnik Maribor, Koroška cesta 8	IVAN KORAZIJA 1276 trgovina z železnino „Eksport“ sadja in deželnih pridelkov	Eduard Rasteiger 1326 oblastno konc. inštalater Ptuj, Aškerčeva ulica 14
Maks Ussar 1268 kleparstvo - inštalacije Maribor	Meljška cesta 1 Maribor Aleksandrova 42 Knjigoveznica tiskarne sv. Cirila, Maribor	Uprava „Nedelje“ Maribor



# Kako naj si pomagamo v letu 1934

Seve le s  
polico

# KARITAS

MARIBOR  
Orožnova 8



ki želi vsem svojim zavarovalcem, zastopnikom in sodelavcem 1268

blagoslovljeno Novo leto!

V dolgih zimskih večerih bomo vsi  
brali zabavno povest:

## DON KIHOT IZ MANCE



ki jo je spisal Pavle Flerè.

Povest je ilustrirana, obsega 160 strani in stane samo do konca tega leta po D 12.— broš. in Din 20.— vezana. V novem letu ji zvišamo ceno! — Naroča se pri

**TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU**

Dekla se sprejme v župnišče, vajena vsega kmetijskega dela, zlasti molže. Naslov v upravi lista. 1260

Sprejem ključavničarskega vajenca z Novim letom. Sprejmejo se samo resni reflektanti, ki se ne bojijo naporenega dela. Naslov v upravi lista. 1261

Za živinorejce neobhodno potrebno Težakovo olje za živino se dobi samo pri tvrdki M. Težak, Zagreb, Gunduličeva 13. — V ročkah od 5 kg za 100 Din po ročki s plačano poštnino. 1215

Svinjske kože kupuje vedno po najvišji ceni trg. F. Senčar, M. Nedelja in Ljutomer. 1221

## Naznanilo o preselitvi!

Vljudno naznanjam svojim cenj. odjemalcem ter p. t. občinstvu, da sem se preselil s svojo trgovino v svojo novo hišo. Vsled povečanja prodajalnih prostorov mi je mogoče, razstaviti in ponujati svojo obširno zalogo modernih lestencev, namiznih svetilk, žarnic, kuhalnih plošč, likalnikov itd., kakor tudi ves inštalacijski material po najugodnejših cenah. Istotako prevzamem kakor do sedaj izvršitev vse inštalacije za luč in moč, kakor tudi popravila motorjev, aparatov itd. pri najsolidnejši izdelavi.

Zahvaljujem se za dosedaj mi podeljeno zaupanje ter prosim, da mi ga ohranite tudi za bodoče.

Z odličnim spoštovanjem

**Rečnik Alojzij**

koncesijoniran elektrotehnik

**Maribor, Pobrezka c. 6**

## Trgovci in obrtniki!

Novoletno reklamo stenskih koledarjev z bloki vam najugodneje natisne

**Tiskarna sv. Cirila v Mariboru**

kjer imate tudi veliko izbiro. Ne odlašajte z naročili, da jih boste pravočasno imeli!

# Denar naložite najboljšo in najvarnejšo pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

